

Vammaisten lasten erityishuoltolain mukaisen aamu- ja loma-ajan toiminnan järjestäminen hyvinvointialueen tuotantona Jyväskylässä

Vammaisneuvosto 22.03.2024 § 13

Valmistelija	Palvelujohtaja Ulla Kuittu, p. 050 353 8310 Palvelujohtaja Päivi Junnilainen, p. 040 533 5729
Selostus asiasta	Vammaisneuvosto kuulee tilannekatsauksen vammaisten lasten erityishuoltolain mukaisen aamu- ja loma-ajan toiminnan järjestämisestä hyvinvointialueen omana tuotantona Jyväskylässä.
Esittelijä	Palvelujohtaja, hyvinvointi ja kumppanuudet Peränen Nina
Päätösehdotus	Vammaisneuvosto merkitsee tilannekatsauksen tiedoksi ja antaa näkemyksen asian jatkokäsittelyyn.
Päätös	Vammaisneuvosto kuuli esittelyn ja oli tyytyväinen suunnitelmiin.

Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta 17.04.2024 § 29

Valmistelija	Palvelujohtaja Ulla Kuittu, p. 050 353 8310 Palvelujohtaja Päivi Junnilainen, p. 040 533 5729
Selostus asiasta	<p>Aluehallitus päätti 2.5.2023/154 järjestää jyväskyläläisten vammaisten lasten lyhytaikaisen huolenpidon kouluaikoina aamuisin ja koulujen loma-aikoina sekä pidennetyn oppivelvollisuuden esiopetusikäisten lasten osalta myös iltapäivisin ensisijaisesti ostopalveluna ja käynnistää palvelun hankintaan liittyvän kilpailutusprosessin.</p> <p><u>Jatkotoimenpiteet ja hankintaprosessin selvittäminen</u></p> <p>Hyvinvointialue ja Jyväskylän kaupunki neuvottelivat uuden sopimuksen Erityishuoltolain perusteella järjestettävistä vaativan erityisen tuen oppilaiden (Vertti) aamu- ja iltapäivätoiminnasta ja lomatoiminnasta 4.6.2023 alkaen. Sen mukaisesti Jyväskylän kaupunki on järjestänyt kehitysvammaisten ja autististen koululaisten Vertti-iltapäivätoiminnan 1.-9. vuosiluokkien oppilaille sekä toiminta-alueittain järjestettävän opetuksen ryhmien iltapäivähoidon. Lisäksi Jyväskylän kaupunki järjestää varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteisen Siilinmajan ryhmän hoidon eli aamu- ja iltapäivätoiminnan koulupäivinä ja koulujen loma-aikoina. Hyvinvointialue korvaa kustannukset kaupungille.</p> <p>Keski-Suomen hyvinvointialue on toteuttanut Vertti-oppilaiden sekä pidennetyn oppivelvollisuuden esiopetusikäisten lasten aamu- ja loma-aikojen toiminnan 4.6.2023 alkaen sopimuksen mukaisesti. Aluehallituksen päätöksen jälkeen vammaispalveluissa valmisteltiin näiden palveluiden hankintaa yhdessä hankintapalveluiden kanssa. Hankinnan erityisyyden takia nähtiin tarpeelliseksi ensin pilotoida toimintamallia yksityisen</p>

palveluntuottajan kanssa. Suunnitteluun osallistunut palveluntuottaja vetäytyi pilotin suunnittelusta toukokuun lopussa, koska näki palvelun tuottamisessa liikaa haasteita yritystoiminnalle. Tämän jälkeen Jyväskylän kaupungin edustajien kanssa keskusteltiin uudelleen kaupungin mahdollisuudesta tuottaa Vertti-toiminnan kokonaisuutta elokuusta 2023 alkaen. Kaupungin puolelta tätä ei nähty mahdolliseksi. Kesäajan Vertti-toiminta toteutettiin vammaispalveluiden järjestämänä Valterin Onerva-koulun tiloissa.

Vammaispalveluissa toteutettiin ostopalveluiden hankinnan markkinakartoitus syyskuussa 2023. Markkinakartoituksessa tavattiin yrityskohtaisesti neljä tuottajaa. Johtopäätöksenä oli, että Vertti-toimintaan on haasteellista saada tuottajaa vaihtelevien lapsi- ja tuntimäärien vuoksi aamutunteihin sekä loma-aikojen toimintaan. Myös toimintaan soveltuvien tilojen löytäminen osoittautui kartoituksen perusteella erittäin haastavaksi.

Vertti-toiminnan tilannekatsaukset on esitetty Vammaisneuvoston 21.9.2023 kokouksessa sekä Lasten, nuorten ja perheiden lautakunnan 27.9.2023 kokouksessa. Lautakunta antoi toivomuspontena kannanoton vammaisten lasten aamu-, iltapäivä- ja loma-ajan toimintaan: "Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta kehottaa Keski-Suomen hyvinvointialuetta jatkamaan keskustelua jatkossa yhteistyöstä Jyväskylän kaupungin kanssa."

Sopimusseurantaneuvottelussa 11.10.2023 Jyväskylän kaupungin kanssa nostettiin esille lautakunnan esittämä toivomusponssi. Kaupunki ei kuitenkaan voinut luvata tarvittavaa henkilöstöä aamutoimintaan siinäkään tilanteessa, vaikka tilat järjestyisivätkin kaupungin puolesta. Tapaamisessa sovittiin pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaiden iltapäivätoiminnan liittämiseksi sopimukselle Jyväskylän kaupungin tuotettavaksi palveluksi.

Kaupungin kanssa pidettiin 11.12.2023 vielä erillinen neuvottelu, jossa nostettiin jälleen esiin lautakunnan esittämä toivomusponssi Vertti-toiminnan kokonaisuutta koskevasta yhteistyöstä. Jyväskylän kaupunki pysyi kannassaan ja sopimusmuutoksia ei tehty.

Palveluiden järjestäminen hyvinvointialueen tuotantona

Vammaisten lasten lyhytaikaisena hoitona järjestettävää aamu- ja loma-ajan toimintaa on toteutettu 9.8.2023 alkaen Koti- ja asumispalveluiden Erytysryhmien kotiin vietävät ja asumispalvelut palvelualueen tuotantona. Aamutoimintaa järjestetään kahdessa kehitysvammaisten toimintakeskuksessa: Päivätuvalla Kortepohjassa ja Improssa Seppälässä. Toimintaa organisoimaan on palkattu koordinaattori. Lapsien määrä toiminnassa on vaihdellut päivittäin 5-25 välillä koulujen alkamisaikojen mukaan. Lasten ryhmätilat on eriytetty aikuisten asiakkaiden ryhmätiloista. Koulujen syys- ja talvilomaviikoilla (vko 9 ja 42) palvelu toteutettiin Mankolan koulun tiloissa. Joululomalla vuodenvaihteessa 2023-2024 loma-ajan toiminta toteutettiin Päivätuvalla ja Päivätoiminta 2:n tiloissa Kortepohjassa aikuisten kehitysvammaisten päivätoiminnan taukoaikana. Kesäajan 2024 toiminta on suunniteltu toteuttavaksi Valterin Onerva-koulun tiloissa edellisen kesän kaltaisesti.

Lasten vanhemmille toteutettiin aamu- ja lomatoimintaa koskeva kysely syksyllä 2023. Vanhemmat antoivat palautetta mm. lasten lisääntyneistä aamusiiirtymistä. Lasten jaksaminen, sopeutuminen uusiin tiloihin ja uusiin ohjajiin huolettivat. Itse toiminnan sisällöstä ei ole tullut kriittistä palautetta. Kyselyn tulokset on käyty läpi Jyväskylän kaupungin kanssa syksyn 2023 sopimusseuranta-tapaamisessa.

Tehdyn markkinakartoituksen perusteella mahdollisuus järjestää ostopalveluna Vertti-toiminta aamuisin ja koulujen loma-aikoina jyvaskyläläisille lapsille ei ole todennäköistä. Perusteltua on jatkaa palvelua hyvinvointialueen omana toimintana toistaiseksi 1.6.2024 lähtien. Näin turvataan hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevan palvelun jatkuvuus. Aamu- ja loma-ajan toiminnan asiakkailta on subjektiivinen oikeus välttämättä tarvitsemaansa palveluun. Toiminnan käytännöt ja sisältö ovat jo vakiintuneet ja tulleet tutuiksi lapsille ja heidän perheilleen. Toiminnan avulla käytännössä mahdollistetaan perheiden vanhempien työssäkäynti.

Asiaa on esitelty Vammaisneuvoston kokouksessa 22.3.2024.

Esittelijä	Järjestämispäällikkö Virtanen Jarna
Päätösehdotus	Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta merkitsee tiedoksi tilanpäivityksen ja esittää sitä edelleen jatkokäsittelyyn aluehallitukselle. <u>Asian kokouskäsittely</u> Asiaa kokouksessa oli esittelemässä Ulla Kuittu ja Päivi Junnilainen. - Lautakunta pitää tärkeänä, että selvitetään mahdollisuutta toteuttaa aamutoimintaa kouluilla, jotta lasten kuljettaminen vähenisi.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin. Lisäksi lautakunta antoi evästyksen, että vaikka toimintaa jatkettaisiin omana toimintana 1.6.2024 lähtien, jatkossa tulisi edelleen tarkastella mahdollisuuksia toteuttaa aamutoimintaa kouluilla, jotta lasten kuljettaminen vähenisi.

Aluehallitus 07.05.2024 § 129
785/00.01.01.01/2024

Esittelijä	Hyvinvointialuejohtaja Tollet Jan
Päätösehdotus	Aluehallitus merkitsee tiedoksi tilanpäivityksen ja asiassa saadut evästyset.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.